

טיסות חילוץ ופינוי נוסעים זרים מישראל ותיקון החלטת ממשלה

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. להקצות עד 6 מיליון ₪ מתקציב המדינה, לשם סיוע ממשלתי:
 - א. במימון טיסות שבוצעו החל מיום 10/3/2020 ועד ליום 7/4/2020, על ידי מוביל אווירי ישראלי, לחילוץ אזרחים ותושבים ישראלים הנמצאים מחוץ לישראל והחזרתם לישראל.
 - ב. בהחזר כספי לרשות שדות התעופה בגין הוצאות ממשיות וסבירות שהוציאה למימון הטסה ומתן שירותי סיוע לנוסעים שהיה צורך לפנותם בדחיפות מנמל התעופה בן גוריון ביום ה- 23/2/2020, וזאת לאחר אישור החשב הכללי.
2. לתקן את סעיף 9א להחלטת ממשלה מס' 4662 מיום 04.08.2019 שעניינה "תוכנית רב-שנתית לפיתוח העיר אילת וחבל אילות ותיקון החלטת ממשלה" כך שבמקום "20 מלש"ח" יבוא "14 מלש"ח".
3. להסמיך את מנהלת אגף כלכלה במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, נציג אגף התקציבים במשרד האוצר ונציג החשב הכללי במשרד האוצר, להחליט על אופן הקצאת כספי הסיוע לטיסות שבוצעו בתקופה הנקובה בסעיף 1(א), בכפוף לקריטריונים מקצועיים שייקבעו בהסכמת שר התחבורה והבטיחות בדרכים, וייושמו באופן שוויוני.
4. בהחלטה זו:
 - א. "מוביל אווירי ישראלי" – בעל רישיון הפעלה אווירית לפי הפרק השלושה עשר לתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1981;
 - ב. "טיסות חילוץ" – טיסות שבוצעו על ידי מוביל אווירי ישראלי, לחילוץ אזרחים ותושבים ישראליים והחזרתם לישראל, ממדינות בהן, על פי הערכת משרד החוץ, לא התקיימה חלופה ריאלית לחזור לישראל תוך זמן סביר, התקיים חשש לשירותים רפואיים לא מספקים בהן בשל משבר הקורונה, וכן בשים לב למספר אזרחים ותושבי קבע ישראלים שניתן היה לכנס באותו יעד.

דברי הסבר

לסעיפים 1(א), 3 ו-4 – טיסות חילוץ

לאור התפשטות נגיף הקורונה בעולם, החששות הגוברים של כלל ציבור הנוסעים בעולם מטיסות ליעדים שונים בחו"ל, מגבלות שהטילו המדינות השונות על כניסת אנשים לשטחן, ואף סגירת נתיבים אוויריים ושדות תעופה בחלק מהמקרים – חלה ירידה דרסטית בהיקף הטיסות הבינ"ל מישראל ואליה. כתוצאה מכך, כמה אלפי אזרחים ותושבים ישראלים אשר שהו בחו"ל התקשו לחזור לישראל.

גורמים במשרד החוץ והמל"ל, ולאחר מכן גם במשרד התחבורה, פעלו לגיבוש מתווה להחזרתם לישראל של אזרחים ותושבים ישראלים אלה, בראותם בכך צורך לאומי חיוני.

לפיכך, בשבוע שתחילתו ב-15 למרס 2020, החל משרד החוץ בדיאלוג עם חברות התעופה הישראליות הרלבנטיות בכל הנוגע ליעדים בהם אזרחים ותושבים ישראלים נתקלו בקשיים לשוב לישראל, וזאת על בסיס המידע שנאסף על ידי משרד החוץ ונציגויות ישראל בחו"ל.

לגבי טיסה אחת – טיסת אל על ללימה, פרו ב-18 למרס 2020, אף ניתנה הסכמת החשב הכללי במשרד האוצר בדבר סיוע ממשלתי בסך \$350,000, לאחר שהובהר כי חברת אל על לא הצליחה לגייס כספי תרומות בהיקף המאפשר מימון טיסה זו.

בשבוע שתחילתו ב-22 למרס 2020, החלה רשות שדות התעופה, בתיאום עם משרד החוץ בעניין יעדים בהם ישנו קושי עבור ישראלים בכל הנוגע לשיבה לישראל, בהנחיית משרד התחבורה ובשיתוף המל"ל ורשות התעופה האזרחית, לנהל את הנושא.

בשבוע שתחילתו ב-29 למרס 2020, הנושא עבר לניהול מנהל רשות התעופה האזרחית במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

חלק מטיסות החילוץ אינן מוצדקות מבחינה מסחרית ואינן נושאות רווחים בשל עלויות תפעול גבוהות. כך, במרבית המקרים מדובר בטיסות שיוצאות ריקות מנוסעים בטיסת ההלוך, חלקן היו כרוכות באופרציה חסרת תקדים (דוגמת טיסת אל על לאוסטרליה), ובחלקן תפוסה נמוכה של נוסעים גם בטיסת החזור.

לפיכך, בשל חיוניותן הלאומית של טיסות החילוץ, ולצד זאת בשל הצורך להבטיח תקרה מירבית למחיר כרטיס הטיסה לנוסע, השתתפות הממשלה במימון טיסות החילוץ היא חיונית.

בהתאם, בשבוע שתחילתו 22/3/2020 הגיע משרד התחבורה לסיכום עם אגף התקציבים במשרד האוצר על הקצאת תקציב מדינה לטובת סיוע ממשלתי במימון טיסות החילוץ, והוסכם כי המקור התקציבי יהיה כאמור בסעיף 1 להחלטה.

הקריטריונים להכרה בטיסה כ"טיסת חילוץ":

1. מספר האזרחים הישראלים / תושבי הקבע בישראל המצויים באותו היעד
 2. מצוקת הישראלים שבאותו היעד בכל הנוגע ליציאה מאותה מדינה, ובכלל זה סגירת נתיבי האוויר והטלת סגר כללי המגביל תנועה בתוך המדינה ומחוץ לה
 3. היכולת לכנס מספר רב של ישראלים באותו היעד
 4. פוטנציאל הסכנה ממגפת הקורונה באותו היעד
 5. אי קיומן של חלופות ממשיות לחזרה לישראל ללא צורך בטיסת חילוץ ייעודית
- באישור טיסת חילוץ ליעד ספציפי נלקחו בחשבון כל חברות התעופה המסוגלות לבצע טיסות ליעד זה ומעוניינות לבצע הטיסה, והעלויות של כל חברה, במטרה להקצאה יעילה ושוויונית ככל הניתן.

לסעיף 1(ב) – פינוי דחוף של נוסעים דרום קוריאניים ואיטלקיים מנתב"ג

בתאריך ה-23/02/20, בעקבות ידיעה על כך שנהג אוטובוס של קבוצת תיירים מדרום קוריאה אובחן כנשא מאומת של נגיף הקורונה החדש, סרבו בתי המלון בישראל לשכן את קבוצת הנוסעים הדרום קוריאניים האמורה, והם הגיעו לנמל התעופה בן גוריון להמתין בו לטיסת החזור שלהם לדרום קוריאה, באין להם מקום אחר לשהות בו, כאשר הנחיית משרד הבריאות היתה כי אין לאפשר להם להמשיך ולשהות בישראל בשל סיכון ממשי לבריאות הציבור. לנוסעים אלה הצטרפו נוסעים דרום קוריאניים נוספים שהגיעו לנתב"ג לטיסתם המתוכננת לדרום קוריאה.

ואולם, בשל סירובה של ישראל להכניס לישראל את הנוסעים שהגיעו לישראל במטוס מדרום קוריאה, הם נאלצו לחזור על עקבותיהם באותו מטוס, ולא נותר מקום על טיסת החזור לנוסעים הדרום קוריאניים הממתינים בנתב"ג, חלקם שעות ארוכות.

בהתייעצות בין גורמי המקצוע בנתב"ג, רשות האוכלוסין וההגירה, המל"ל, משרדי התחבורה, החוץ, התיירות והאוצר, ובשל הסיכון להדבקה המונית של כל הנוסעים המצויים ברחבי נתב"ג באותן שעות, הוחלט כי יש לפנות את הנוסעים הדרום-קוריאניים מנתב"ג באופן מיידי.

לשם יישום ההחלטה, רשות שדות התעופה פעלה לרכישת כרטיסי טיסה ושירותי סיוע בסיסיים (מזון ומשקאות, וציוד מיוחד כגון שירותים כימיים לשימוש הנפרד משאר הנוסעים בשדה) לאותם נוסעים. תיאום רשימות הנוסעים בוצע במקום באמצעות נציגי שגרירות דרום קוריאה ובסיוע משרד החוץ.

בנוסף התקבלו דיווחים על נוסעים איטלקיים הנאלצים לעזוב חזרה לארצם לאחר שהוצאו מבתי מלון בישראל. בפועל, מרבית הנוסעים האיטלקיים ביצעו הזמנות באופן עצמאי ורשות שדות התעופה רכשה כרטיסי טיסה לשניים מהם בלבד.

רשות שדות התעופה הוציאה כ- 565,000 ₪ במסגרת זאת.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

הוצאת עד 6 מיליון ₪ מתקציב המדינה

תקציב

עד 6 מיליון ₪ מתקציב המדינה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם
עמדת שר האוצר – שר האוצר תומך בהחלטה

החלטות קודמות של הממשלה
החלטת ממשלה מס' 4662 מיום 04.08.2019 שעניינה "תוכנית רב-שנתית לפיתוח העיר אילת וחבל אילות ותיקון החלטת ממשלה"

עמדת היועצת המשפטית של המשרד יוזם ההצעה
מצורפת בזאת חוות דעת משפטית של היועצת המשפטית של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

סיווגים

סיווג ראשי : ביצועי
תחום פעולה עיקרי : חברה וכלכלה

מוגש על ידי שר התחבורה והבטיחות בדרכים

ט"ז באייר התש"ף
10 במאי 2020



משרד התחבורה
והבטיחות בדרכים

לשכת היועצת המשפטית

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה

סיוע כספי ממשלתי -
במימון טיסות שבוצעו על ידי חברות תעופה ישראליות - אל על, ישראייר וארקיע - לשם
חילוץ אזרחים ותושבים ישראלים והחזרתם לישראל, ממקומות בעולם בהם לא קיימת
חלופה ריאלית לחזור לישראל תוך זמן סביר, וקיים חשש לשירותים רפואיים לא מספקים
בהם בשל משבר הקורונה;
בהחזר כספי לרשות שדות התעופה, בגין רכישת כרטיסי טיסה והושטת שירותי סיוע
לנוסעים שהיה צורך בפינויים הדחוף מנתב"ג.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

ככלל, בשני רכיבי ההחלטה אין המדובר ברכישת שירות ע"י הממשלה והתקשרות לפי חוק
חובת המכרזים.

כמו כן אין המדובר בתמיכה לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, שכן גם חברות תעופה וגם
רש"ת אינן בגדר "מוסד ציבורי" כהגדרתו בחוק יסודות התקציב.

בחינת הנתיב המשפטי של הוראת תכ"ס מס' 6.2.0.1 "תמיכות בגופים אחרים", המאפשרות
תמיכה תקציבית ממשלתית בגופים כגון חברות עסקיות, מעלה כי מרבית הוראותיה אינן
מתאימות למקרים שבפנינו. בשל היקף השינויים הן המהותיים והן הטכניים מהוראת
התכ"ס האמורה, אין זה ישים להחילה על הקצאת כספי הסיוע, כמוצע בהחלטת הממשלה.
לפיכך, מוצע לעשות שימוש בסמכותה השיורית של הממשלה מכוח סעיף 32 לחוק יסוד:
הממשלה.

ככלל, שימוש בסמכותה השיורית של הממשלה מכוח הסעיף האמור צריך להיעשות
בצמצום ובכפוף לכך דין.

לעניין סיוע בטיסות החילוץ - בנסיבות העניין, בשים לב, בין היתר, לצורך הדחוף בחילוץ
ישראלים לשם הבטחת בריאותם, לכך שמדובר בצורך שלא ניתן היה לצפות מראש ואשר
לא היה זמן להתארגן אליו באופן מסודר, ובשים לב לכך שחלק מטיסות החילוץ בהן מדובר
היו הפסדיות מבחינה כלכלית, ובכפוף לכל דין, מוסמכת הממשלה להחליט על הסיוע
הכספי מכוח סמכותה השיורית המעוגנת בסעיף 32 לחוק יסוד: הממשלה.

לעניין ההחזר הכספי לרש"ת - בשל הנסיבות החריגות של המקרה, כמו גם העובדה כי
הגורמים הממשלתיים שניהלו את משבר הקורונה באותה עת, הם אלה שהחליטו על הצורך
בפינויים הדחוף של הנוסעים הדרום קוריאניים מנתב"ג, לשם צמצום סיכון ממשי לבריאות
הציבור בישראל, ממשלת ישראל מוסמכת להחליט על החזר כספי לרש"ת עבור מימון
כרטיסי הטיסה ושירותי הסיוע כאמור. יודגש כי אין מניעה לעשות שימוש בסמכותה
השיורית של הממשלה בנסיבות העניין וזאת מאחר שסעיף 37 לחוק רש"ת מסדיר את
השימושים שרש"ת עושה בכסף שברשותה ואינו עוסק במקורות ההכנסה של רש"ת ולפיכך
אין זה מן הנמנע שרש"ת תקבל החזר כספי בגין הפעולות שביצעה וזאת מכוח סמכותה
השיורית של הממשלה.

מאחר שאין מניעה משפטית מההשתתפות במימון טיסות החילוץ ובהחזר הכספי לרש"ת,
ולנוכח הנסיבות החריגות הקשורות במצב החירום עקב משבר הקורונה, מוצע לעשות
שימוש בסמכות זו.

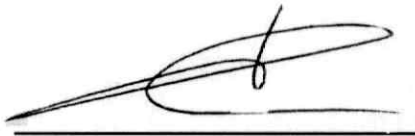
קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

קיים קושי בהסדרה רטרואקטיבית של מימון ממשלתי לפעולות שכבר בוצעו. בשל הנסיבות הייחודיות והחריגות שחייבו פעולות בטוחי זמן, מיידים לשם הבטחת בריאות הציבור ומניעת התפשטות המגיפה, מוצע כי אופן ההשתתפות הממשלתית במימון שני נושאים אלה יקבע בהחלטת הממשלה, אשר מתקבלת מכוח סמכותה השיורית של הממשלה המעוגנת בסעיף 32 לחוק יסוד: הממשלה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת יועמ"ש משרד החוץ – אין מניעה משפטית
עמדת יועמ"ש משרד האוצר – אין מניעה משפטית

**עמדת היועצת המשפטית של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
אין מניעה משפטית בקידום ההצעה**



מלי סיטון, עו"ד
היועצת המשפטית
משרד התחבורה והבטיחות בדרכים



מזכירות הממשלה

החלטה מספר 4662 של הממשלה מיום 04.08.2019.

4662.

תוכנית רב-שנתית לפיתוח העיר אילת וחבל אילות ותיקון החלטת ממשלה

מ ח ל י ט י ס, להפעיל תכנית רב-שנתית לפיתוח העיר אילת והמועצה האזורית חבל אילות (להלן – חבל אילות), על יסוד ההנמקות שבפרק העדיפות הלאומית של החלטה זו, לצורך השגת שיפור משמעותי באיכות החיים של תושבי האזור ופיתוח מנועי הצמיחה של העיר לטובת תושבי האזור, כדלקמן:

מטרות ההחלטה:

- א. שיפור שירותי הבריאות של תושבי העיר אילת וחבל אילות.
- ב. מיצוי הפוטנציאל התיירותי הטמון בעיר אילת ובחבל אילות וביסוס מעמדה של אילת כעיר תיירות בין-לאומית מובילה.
- ג. ביסוס מעמדה של אילת כמרכז מחקרי ומחקרי-יישומי בין-לאומי בתחומי המזון מן הים, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית.
- ד. הגדלה וגיוון של מקורות התעסוקה באילת ובחבל אילות.

בריאות

לצורך שיפור שירותי הבריאות והרפואה בעיר אילת ובחבל אילות, העלאת זמינותם של צוותי רפואה קבועים, קיצור תורים לרפואה יועצת, קידום פתרונות דיגיטליים מתקדמים להנגשת שירותי בריאות, שיפור המענה לרפואה הדחופה, מתן מענה לחולים מרותקי בית ושיפור התשתיות של בית החולים בעיר, להטיל על משרד הבריאות:

- א. להקצות מענקים מוגדלים לרופאים שיעתיקו את מגוריהם לאילת או לחבל אילות (עד 1 מיליון ש"ח).

מזכירות הממשלה

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 14 מיליון ש"ח בפריסה שווה לשנים 2020-2023.

ב. להקצות תמריצים לעובדי מקצועות הבריאות שיעתיקו את מגוריהם לאילת או לחבל אילות.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 1.6 מיליון ש"ח בפריסה שווה לשנים 2020-2023.

ג. להקצות תקציב לצורך ייזום תכנית לקיצור תורים ברפואה יועצת באמצעות שיתופי פעולה בין קופות החולים בהטסת רופאים לעיר אילת.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 12.8 מיליון ש"ח בפריסה שווה לשנים 2020-2023.

ד. להקצות תקציב להקמה ולתחזוקת שירותי רפואה מרחוק (Telemedicine) מתקדמים בעיר אילת ובחבל אילות שיפחיתו את הצורך בנסיעה למרכז של הנזקקים לטיפול רפואי שמצוי בחסר בעיר.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 14 מיליון ש"ח עבור הקמה והפעלה לשנים 2020-2023.

ה. להקצות תקציב לצורך ביצוע עבודות תשתית להכשרת מנחת המסוקים בבית החולים יוספטל באילת כמנחת אזורי, בכפוף לכל דין.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 5 מיליון ש"ח בפריסה לשנים 2019-2020.

ו. להקצות תקציב לצורך הצבת מסוק אזורי בעיר אילת לצורך שיפור זמינות האפשרות לפינוי מוסק של חולים הנדרשים לפינוי שכזה.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 26 מיליון ש"ח בפריסה לשנים 2020-2023.

ז. להקצות תקציב לעידוד הקמת מערך טיפולי בית באמצעות שיתוף פעולה בין קופות החולים.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 1.6 מיליון ש"ח לשנים 2020-2023.

ח. להקים ו/או לשדרג תשתיות רפואה כגון חדרי ניתוח, מכון דיאליזה, מכון גסטרו, חדר אקוטי לנפגעי תקיפה מינית, מכשיר CT וחדרי לידה.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 75 מיליון ש"ח בפריסה שווה לשנים 2020-2023.

ט. לבחון, בשיתוף הגורמים הרלוונטיים, היתכנות ליצירת שירותי תיירות מרפא בעיר אילת.

מטרתם המרכזית של הסעיפים לעיל היא לצמצם את מספר ימי ההמתנה של תושבי אילת וחבל אילות לתורים לרפואה יועצת ולבדיקות רפואיות.

סה"כ התקציב שיוקצה לתחום הבריאות יעמוד על 150 מיליון ש"ח בפריסה על-פני השנים 2020-2023. התנאים להקצאת הכספים שבהחלטה זו ייקבעו בתיאום והסכמה עם אגף התקציבים במשרד האוצר ואגף השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר לעניין סעיפים א' ו-ב', והקצאת הסכומים תיעשה בכפוף לכל דין.

יוער כי מנגנון הקצאת המשאבים למימוש התוכנית הינו באמצעות מבחני התמיכה הקיימים או החדשים שיוכנו לפי העניין.

תיירות

על מנת להגביר את הביקוש התיירותי לאילת ולחבל אילות ולהפוך את המרחב העירוני ואת חבל אילות ליעד תיירותי מועדף לתיירות מחו"ל, לחזק את מעמדה של אילת כעיר תיירות מובילה, לשפר את התשתיות התיירותיות לאילת ולחבל אילות, להיטיב את חוויית התייר ולפתח את התיירות כמנוע צמיחה בעיר אילת ובחבל אילות, להטיל על משרד התיירות כדלקמן:

א. לתכנן ולפתח תשתיות תיירות באילת ובחבל אילות שכוללות את פיתוח רצועת החוף, תכנון והקמה של מרכז כנסים באילת, הסדרה סטטוטורית למתקני אכסון מלונאים באזור, פיתוח נופי וכן פיתוח פארק "תמנע". תינתן עדיפות להקמת מרכז הכנסים, והפרויקטים יקודמו בהתאם לזמינות ביצוע, בתיאום בין משרד התיירות, אגף התקציבים במשרד האוצר, עיריית אילת וחבל אילות.

ההסדרה הסטטוטורית כמפורט למתקני אכסון מלונאים תקודם בוועדה לתשתיות לאומיות, בכפוף לעמידה בדרישות הדין, בהתאם להוראות סעיף 76ב' לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965.

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 190 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2020-2024 כאשר משרד האוצר יקצה 120 מיליון ש"ח ומשרד התיירות יקצה ממקורותיו 70 מיליון ש"ח. אופן הקצאת התקציב ייעשה בהתאם לנוהלי משרד התיירות ויותנה בהצגת זמינות ביצוע של מי מהפרויקטים אשר תיבחן עד לא יאוחר מה-1 באוגוסט בכל שנה. ככל שלא תהיינה תכניות זמינות לביצוע עד ה-1 באוגוסט כאמור, יורשה משרד התיירות להקצות את תקציבו לפרויקטים אחרים ברחבי הארץ.

משרד התיירות יהיה רשאי לפטור את עיריית אילת ביחס לפרויקטים האמורים מהשתתפות במאצינג בגין פיתוח התשתיות האמורות או לחילופין לדרוש מהן לבצע או לתקצב פעולות תחזוקה וניקיון ביחס לפרויקטים האמורים.

ב. לצורך יצירת תוכן תיירותי וחוויה חיובית לתיירות חו"ל שתעניק ערך מוסף לביקור באילת ובחבל אילות, לסייע בקידום ובשיווק אירועי תיירות בין-לאומיים באילת שימשכו תיירים מחו"ל בעונת החורף (אוקטובר עד מרץ) כחלק מפסטיבל אירועי החורף.

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 30 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2021-2023 כאשר מתוכם משרד האוצר יקצה 15 מיליון ש"ח להפקה בפועל. הפקת האירועים תיעשה על-ידי עיריית אילת, כאשר תקצוב האירועים ובחירתם תיעשה על-ידי ועדה משותפת למשרד התיירות, אגף התקציבים במשרד האוצר ועיריית אילת. אופן העברת התקצוב להפקת האירועים כמפורט תיעשה בתיאום עם משרד המשפטים. משרד התיירות יקצה מתקציבו 15 מיליון ש"ח כאמור בפריסה שווה כמפורט לצורך שיווק האירועים בחו"ל במסגרת פעילויות השיווק של המשרד.

תחום התעשיות מן הים, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית

בהמשך להחלטת הממשלה מספר 4848 מיום 01.07.2012, להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד האוצר לקדם את תחום הביוטכנולוגיה והחקלאות הימית באמצעות הקמת פארק יבשתי לתעשיות מזון מן הים, חקלאות ימית וביוטכנולוגיה ימית, לצורך הפיכת אילת למרכז מחקרי בין-לאומי מוביל בתחומים אלו, כדלקמן:

א. הקמת פארק תעשיות מן הים, חקלאות ימית וביוטכנולוגיה ימית:

1. להנחות את משרד החקלאות ופיתוח הכפר ואת מנהל אזורי תעשייה במשרד הכלכלה והתעשייה לבחון ולקדם שינוי בתב"ע

מזכירות הממשלה

מס' 180/02/12 ("עין עברונה"), מערבית לכביש 90, מייעוד חקלאות לעירוב שימושים של תעשייה וחקלאות כך שתאפשר הקמת מפעלי תעשייה בשטח כולל של לכל הפחות 100 דונם (להלן – השטח).

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 4 מיליון ש"ח בפריסה שווה בשנים 2021-2020. משרד האוצר ומשרד הכלכלה והתעשייה יקצו 2 מיליון ש"ח כל אחד. במקרה של יתרות תקציביות, הן יוסטו לטובת יישום סעיף קטן (2) שלהלן.

2. ככל שיוחלט על שינוי התב"ע כמפורט בסעיף קטן (1) וככל שמוסדות התכנון יאשרו קידום השינוי, בכפוף להליך תכנוני לפי דין, להנחות את מנהל אזורי תעשייה במשרד הכלכלה והתעשייה לפתח את התשתיות הנחוצות להקמת השטח לרבות תשתיות להולכת מי ים וביצוע כלל השלמות הפיתוח, לטובת קידום תעשייה בתחום ייצור מוצרים שמקורם בחומרי גלם מהים או מהמדבר באילת ובחבל אילות.

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 20 מיליון ש"ח בשנים 2024-2022 כדלקמן:

2024	2023	2022	
4	3	3	משרד האוצר
4	3	3	משרד הכלכלה והתעשייה

הפיתוח ייעשה בהתאם לתכנון והיקפו ייקבע בהתאם לתקציב המוקצה בהחלטה זו. אם מנהל אזורי תעשייה יהיה סבור כי יש צורך בתקציב נוסף, הוא יוקצה מתקציב משרד הכלכלה והתעשייה.

3. להנחות את משרד החקלאות ופיתוח הכפר לפתח את פארק המשתלות (תב"ע מספר 31/101/02/2) לרבות לצורכי טיפול במים ופיתוח השטח.

מזכירות הממשלה

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 5 מיליון ש"ח למשרד
החקלאות ופיתוח הכפר בפריסה שווה לשנים 2020-2021.

ב. קידום השקעות הון בתעשייה

להנחות את מנהל הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה
במשרד הכלכלה והתעשייה להביא בפני מינהלת הרשות להשקעות
ולפיתוח התעשייה והכלכלה הצעה לקבוע כי בכללי המינהלת יינתן
תיעדוף דיוני בין השנים 2020-2023 לתוכניות למפעלי תעשייה
באילת וחבל אילות אשר פעילותם התעשייתית עוסקת בייצור
מוצרים שמקורם בחומרי גלם מהים או המדבר, ואשר עומדות
בתנאי הסף הקבועים בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959
ובקריטריונים הקבועים בנוהלי המינהלה.

ג. הקמת קהילת ידע

להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה להקים, בכפוף לכל דין, קהילת חדשנות
וידע בתחום הביולוגיה והחקלאות הימית שתפעל מהעיר אילת ומחבל אילות.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 3 מיליון ש"ח בפריסה שווה בשנים
2020-2022.

ד. משיכת השקעות זרות

להנחות את הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי וקידום השקעות זרות
במשרד הכלכלה והתעשייה לפעול למשיכת משקיעים זרים לעיר
אילת, תוך שיווק האזור כיעד אטרקטיבי להשקעות עבור מפעלים
שעיקר פעילותם נסמכת על יתרונות יחסיים של הים והמדבר ובדגש
על תחומי הביולוגיה והחקלאות הימית, איתור חסמי הכניסה
ליזמים ומתן המלצות לטיפול בהם.

פיתוח יכולות בתחום החקלאות הימית

1. בהמשך להחלטה מספר 4848 של הממשלה מיום 01.07.2012, יוקם צוות
בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"ל משרד
החקלאות ופיתוח הכפר, מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה, הממונה על
התקציבים במשרד האוצר, מנהל רשות החברות הממשלתיות וראש
רשות החדשנות שתפקידו:

א. לגבש תכנית לקידום פרויקט יצוא דגיגים וביות דגי הטונה
ולהעצמת המרכז הלאומי לחקלאות ימית (להלן – מלח"י) באילת,

מזכירות הממשלה

שפועל כיום במסגרת החברה הממשלתית לחקר ימים ואגמים (להלן – חיא"ל), לשנים 2019-2021.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות ופיתוח הכפר 24 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2021-2019. ככל שבשנה מסוימת יידרש תקציב גדול יותר מהחלק היחסי של אותה שנה, ניתן יהיה להגדיל את החלק על חשבון השנה העוקבת, בתיאום בין משרד החקלאות ופיתוח הכפר ומשרד האוצר ובכפוף לשיקולי תקציב.

ב. לבחון, בשיתוף רשות החברות הממשלתיות ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר, את האפשרות להפרדת מלח"י, על תקציבו ונכסיו, מחיא"ל ולאגדו כחברה עצמאית (כחברה ממשלתית או כחברת בת ממשלתית, ובבעלות עד 25% של עיריית אילת), לרבות לבחון את הצורך בהרחבת מטרותיה כך שהחברה תעסוק במחקר, פיתוח, וביסוס יכולות ייצור ושיווק בין-לאומי של מזון מהים.

ג. לעקוב אחר ביצוע סעיף 4(א) להחלטה.

האמור בסעיפים 5(א) ו-5(ב) יבוצע בתוך 60 יום ממועד קבלת ההחלטה.

אין בבחינת השינויים האמורים בסעיפים א-ב הנ"ל כדי לגרוע מהחלטות ממשלה קודמות (מס' 4494(חכ/183) מיום 19.2.2009 ומס' 2461(חכ/59) מיום 2.3.2017) שעניינן בין היתר, העברת מלח"י למינהל המחקר החקלאי (להלן – מכון וולקני) במשרד החקלאות ופיתוח הכפר ותקצוב חיא"ל, עבור פעילות מלח"י באמצעות מכון וולקני. ככל שהמלצת הצוות תהיה לשנות מהמצב הקיים, הדבר ייעשה בהחלטת ממשלה נפרדת, בכפוף לכל דין וחוק החברות הממשלתיות, לאחר שמיעת עמדת חיא"ל ובתיאום עם רשות החברות הממשלתיות ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

תעסוקה ופיתוח כלכלי

א. על מנת להביא לגיוון תעסוקתי באילת ובחבל אילות ולשם יצירת משרות איכותיות באזור, להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה כדלקמן:

א. לשם יצירת משרות איכותיות בעיר אילת ובחבל אילות, להנחות את הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה במשרד הכלכלה והתעשייה לבצע תיקונים בהוראת מנכ"ל 4.18 "תכנית שכר גבוה" כך שיינתן תעדוף דיוני לתאגידים מאילת וחבל אילות העוסקים בפיתוח ובייצור בתחומי ההנדסה ובמדעי הטבע (סדר M7210

בסיווג האחיד על ענפי הכלכלה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה).

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 10 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2021-2024 כאשר מתוכם יקצה משרד האוצר 7 מיליון ש"ח ומשרד הכלכלה והתעשייה יקצה 3 מיליון ש"ח. תקציב משרד הכלכלה והתעשייה יוקצה בשנים 2021-2022 בפריסה שווה על פני השנים. התקציב ממשרד האוצר יוקצה רק לאחר ביצוע מלא של כלל התקציב שהקצה משרד הכלכלה והתעשייה. בהיעדר ביקוש, התקציב ממקורות משרד הכלכלה והתעשייה יוקצה ליתר הבקשות.

ב. להנחות את הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה לפעול לעידוד, קידום ופיתוח עסקים קטנים ובינוניים בעיר אילת ובחבל אילות.

לצורך יישום סעיף זה, יוקצו 7.6 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2020-2023 כאשר מתוכם יקצה משרד האוצר 5 מיליון ש"ח ומשרד הכלכלה והתעשייה יקצה ממקורותיו 2.6 מיליון ש"ח.

ג. להנחות את מנהל סחר חוץ במשרד הכלכלה והתעשייה לפעול לטובת מתן כלי סיוע לעידוד השיווק לחו"ל לתאגידים באילת ובחבל אילות.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד הכלכלה והתעשייה 2.5 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2020-2023. בהיעדר ניצול תקציבי, יוקצה התקציב ליתר הבקשות באותה השנה.

ד. לגבש תכנית סיוע להקמת מבנה להשכרה להיי-טק ולשירותים בתחום ההיי-טק באילת ובחבל אילות.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד הכלכלה והתעשייה מתקציבו 4 מיליון ש"ח בשנת 2021. תקציב זה יוקצה בכפוף לבחינת התכנות כלכלית בת קיימא עבור מבנה זה שיבצע משרד הכלכלה והתעשייה יחד עם אגף התקציבים במשרד האוצר בתוך 180 יום מיום קבלת ההחלטה. ככל שיימצא כי אין התכנות כלכלית אזי התכנית לא תבוצע, והתקציב האמור בסעיף זה יוקצה לשימוש סעיפי משרד הכלכלה והתעשייה בהחלטה זו.

ה. להנחות את המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל להקים ולהפעיל מתחם עבודה משותף (Hub) שיהווה סביבת עבודה מעוררת הפריה הדדית, מינוף ושיתופי פעולה ליזמים ולבעלי עסקים קטנים.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל ממקורותיו סך של 0.75 מיליון ש"ח בשנים 2019-2020. ביצוע התכנית מותנה בעמידת הרשות המקומית בכל התנאים לתקצוב עפ"י נוהל תקצוב מתחמי עבודה משותפים.

מקרקעין ונכסים

1. לצורך הנגשת רצועת החוף לציבור ולפיתוחה הכלכלי של העיר אילת באמצעות העברת שטחים כדלקמן:

א. להקים ועדת היגוי בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"ל משרד הביטחון, הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מנהל רשות מקרקעי ישראל, מנכ"לית משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ומנכ"לית מנהל התכנון אשר יפעל בתוך 6 חודשים לבחינת תכנית מפורטת לפינוי ולהענקת בסיס חיל הים באילת (זי"ס) במלואו או לחילופין פינוי החלקי והענקת התכולות מהשטח המתפנה לשטח הנותר (כינוס), וזאת בלי שתיפגע פעילותו של הנמל האזרחי.

ב. לרשום את הודעת קצא"א בדבר הסכמתה להעברת שטח האופציה (גוש 40020 חלקה 1) לרשות מקרקעי ישראל לצורך פיתוח עירוני תיירותי, וזאת בכפוף לכך שכל תכנון ושימוש בשטח אשר עלול להטיל מגבלות על פעילותה של קצא"א במתקניה (לרבות פעילות עתידית בהתאם לתקנונה), שיקודמו על ידי רשות מקרקעי ישראל, יהיו בהסכמת קצא"א ובכפוף לכך שרשות מקרקעי ישראל תתנגד לכל הליך תכנוני שקצא"א לא נתנה לו את הסכמתה כאמור. כמו כן, להטיל על שר האוצר לבצע את הפעולות הנדרשות לתיקון התוספת השלישית לחוק תשתיות להולכה ולאחסון של נפט על ידי גורם מפעיל, התשע"ז-2017, ובכלל זה שימוע כנדרש לפי סעיף 4(ג) לחוק האמור, כך שייגרע שטח האופציה מהשטח שמוקצה לקצא"א בתנאים שיקבע.

ג. להנחות את משרד התיירות ורשות מקרקעי ישראל להביא לדיון בפני הגורמים המוסמכים על פי דין את בקשות החברה הכלכלית אילת למתן הרשאות תכנון לכפרי נופש והקצאתם ביחס למתחמים הבאים: מגרש מס' 2 בתוכנית 56/101/02/2 ומגרש אחד מכלל המגרשים שיתוכננו בשטחי האופציה של קצא"א, כאמור בסעיף 8(ב) לעיל, בכפוף לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992.

מזכירות הממשלה

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 4 מיליון ש"ח בפריסה שווה על-פני השנים 2020-2022.

ד. להנחות את משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בשיתוף החברה לנמלי ישראל, לבחון העברה לרשות מקרקעי ישראל את שטחי אחסנת המכוניות הנמצאים בעורף הנמל ממערב לכביש 90 בתמורה לשטחים מצפון לאילת בהתאם למפתחות שתקבע רשות מקרקעי ישראל ובכפוף למדיניות מועצת רשות מקרקעי ישראל.

ה. להנחות את המשרד להגנת הסביבה לבחון, בשיתוף מנהל הדיור הממשלתי במשרד האוצר ועיריית אילת, הנגשה לציבור של השטח החופי שבאזור התחנה למניעת זיהום ים של המשרד להגנת הסביבה עד סוף 2019, ובלבד שתובטח פעילותה התקינה של התחנה בשגרה ובחירום ובכפוף לקיום הסדרים בטיחותיים וביטוחיים הכרוכים בכך.

תחבורה

א. לצורך שיפור שירותי התחבורה לתושבים ולתיירים בעיר אילת ובחבל אילות ולאור הצורך בשיפור הנגישות אליהן, להטיל על משרד התחבורה והבטיחות בדרכים כדלקמן:

א. לבחון חלופות להוזלת כרטיסי הטיסה לתושבי אילת וחבל אילות בימי חול.

לצורך כך, יוקם צוות בראשות מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ובהשתתפות מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל רשות שדות התעופה, מנהל הרשות לתעופה אזרחית, הממונה על התקציבים במשרד האוצר, נציג מנכ"ל משרד ראש הממשלה, נציג הממונה על התקציבים במשרד האוצר ונציג היועץ המשפטי לממשלה.

הצוות יבחן, בין היתר, מתן היתר לחברות זרות להפעיל את קו התעופה נתב"ג-רמון לצורך הגברת תדירות הטיסות בקו תעופה זה, פנייה לוועדת המחירים הבין-משרדית, עידוד כניסת מפעיל נוסף או חלופות אחרות.

הצוות יציג את מסקנותיו לשר התחבורה והבטיחות בדרכים בתוך שלושה חודשים ממועד קבלת ההחלטה. שר התחבורה והבטיחות בדרכים יציג את המסקנות לוועדת השרים שמוקמת בהתאם לסעיף 11 להחלטה זו.

מזכירות הממשלה

לצורך יישום חלופות להוזלת כרטיסי הטיסה לתושבי אילת וחבל אילות בימי חול, יקצה משרד האוצר עד 20 מיליון ש"ח, ככל שיידרש.

ב. לשדרג את כביש "עוקף אילת" (מצומת חטיבת גולני עד לכיכר העפרונות) לכביש דו-מסלולי לצורך הקלה משמעותית על עומסי התנועה בעיר ולהסטת תנועות כלי-רכב כבדים ממרכז העיר.

לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד האוצר 26 מיליון ש"ח בשנת 2019 כאשר 70% יוקצו למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים ו-30% הנותרים יוקצו לעיריית אילת לטובת העמדת חלקה, אשר יתקצב על פי הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מאצינג).

ג. לפנות לוועדת המחירים הבין-משרדית לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, שתבחן מתן פטור למשך שלוש שנים לתושבי אילת וחבל אילות הטסים לנתב"ג מתשלום על שירותי תחבורה ציבורית בקווים נתב"ג-ת"א ובתוך טבעת תל אביב.

לצורך יישום סעיף זה, אם תתקבל המלצת הוועדה ויתוקן צו הפיקוח על ידי שר האוצר ושר התחבורה והבטיחות בדרכים, יקצה משרד האוצר סכום של עד 6 מיליון ש"ח בפריסה שווה בשנים 2020-2022.

ד. לפנות לוועדת המחירים הבין-משרדית לפי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, שתבחן קביעת הסדר נסיעה חופשי תלת-יומי בקו אילת/חבל אילות-ת"א ובחזרה, לרבות בנסיעה בתוך טבעת העיר אילת ובתוך טבעת העיר ת"א, לתושבי אילת וחבל אילות בלבד, אשר עלותו לא תעלה על 100 ש"ח.

לצורך יישום סעיף זה, אם תתקבל המלצת הוועדה ויתוקן צו הפיקוח על ידי שר האוצר ושר התחבורה והבטיחות בדרכים, יקצה משרד האוצר 3 מיליון ש"ח בפריסה שווה בשנים 2020-2022.

ה. לקדם תוכנית לרה-ארגון קווי התחבורה הציבורית העירוניים באילת לשם שיפור הניידות וזמינות התחבורה הציבורית לתושבי העיר, ועל מנת לאפשר את פיתוחה.

לשם יישום סעיף זה, יקצה משרד התחבורה והבטיחות בדרכים עד 5 מיליון ש"ח לבסיס תקציב הסובסידיה.

ו. הממשלה רושמת את הודעת שר התחבורה והבטיחות בדרכים שלפיה הוחלט על סימון נתיב תחבורה ציבורית מהציאה מנתב"ג

מזכירות הממשלה

לאורך כביש 40 (במפגש עם כביש 46) לאחר השלמת הבחינה המקצועית בנושא, וזאת לצורך הקלה על שילובה של התחבורה הציבורית שיוצאת מנתב"ג לתוך הנתיב המהיר.

ז. לבחון להציב בסדר עדיפות גבוה, בכפוף לכל דין ובכפוף לנוהלי משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, במסגרת התוכנית הרב שנתית המתגבשת של נתיבי ישראל, את פרויקט הפיכתו של כביש 90 לכביש דו-נתיבי דו-מסלולי מצומת קטורה ועד לצומת הערבה, כולו או חלקו.

ח. לפעול לקידום מואץ של תכנון תוואי הרכבת לאילת שמקודם בשתי תכניות:

1. תכנית מספר 605-0150086 – שדרוג והרחבת מסילת באר שבע דימונה צפע רותם. תכנית זו נדונה בוועדה המחוזית ביום 22/7/19. הוועדה החליטה על הפקדתה בתנאים.

2. תכנית מספר 608-0150086 – קטע דרומי – מסילת ברזל באר שבע-אילת, אשר תובא לדיון בוועדה המחוזית במהלך 2020.

יובהר כי האמור אינו כולל תוספת תקציבית כלשהי.

פתרונות תחבורתיים ורפואיים לטווח המידי והבינוני שניתנו בעקבות סגירת

שדה דב

1. הממשלה רושמת לפניה את הצעדים שבוצעו לצורך מתן מענה לתושבי אילת, חבל אילות ולנוסעים בתדירות גבוהה בקו רמון-נתב"ג וכן לחולים המוטסים מאילת ולצוותים רפואיים המוטסים לאילת לשנים 2019-2021 כדלקמן:

א. הִסְעִית ("שאטל") חד-כיוונית ישירות מכבש המטוס בטרמינל 1 בנתב"ג ועד לתל אביב לטסים עם כבודת יד בלבד על מנת לאפשר קיצור זמן ההגעה מאילת לתל אביב. לצורך כך, לתקן את החלטת הממשלה מספר 1873 מיום 11.08.2016 שעניינה העברת עודפי מזומן בתקציב רשות שדות התעופה כך שלאחר סעיף 3 יתווסף סעיף 3א: "בשנת 2019 יגדל סך הפטור ב-6 מיליוני ש"ח ויעמוד על 66 מיליוני ש"ח, ובשנת 2020 יגדל סך הפטור ב-5 מיליון ש"ח ויעמוד על 65 מיליון ש"ח."

יובהר כי בשנת 2021 סכום הפטור יחזור לנוסח המקורי בהחלטה.

מזכירות הממשלה

- ב. מוניות לחולים הטסים מאילת לנמל התעופה בן גוריון לטיפולם שבגינם התחייבה הקופה (טופס 17).
- ג. מעטפת כוללת לחולים כרוניים שכוללת מימון הנסיעה לנמל תעופה רמון, טיסה ונסיעה לבית החולים או המרפאה. בנוסף, מימון לינה של עד 450 ₪ ללילה למקרים שנמצאו כי מצדיקים לינה במרכז. בנוסף הטסת מלווה עם החולה.
- ד. שיפוי בגין אובדן זמן לרופאים הטסים מהמרכז למתן שירותים באילת ובחבל אילות.

מעקב אחר יישום התוכנית, דיווח והערכה

1. לצורך יישום ומעקב אחר יישום החלטה זו, להקים ועדת שרים לענייני העיר אילת וחבל אילות שהרכבה כדלקמן:

ראש הממשלה – יו"ר

שר האוצר

שר התיירות

שר התחבורה והבטיחות בדרכים

שר הבריאות

שר הכלכלה והתעשייה

שר החקלאות ופיתוח הכפר

שר הפנים

השר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל

שרת התרבות והספורט

שר הביטחון

השר להגנת הסביבה

שר האנרגיה

השרה לשוויון חברתי

שר החינוך

בסמכות ועדת השרים להורות, בכפוף לכל דין, על הסטות תקציביות מסעיפים שונים בהחלטה וכן על הסטות תקציבים עתידיים ממשרדים אשר אינם מנצלים את מלוא תקציבם בשנה הקודמת. ועדת השרים תגיש לממשלה, בכל שנה, דיווח על הטבות שניתנו לפי החלטה זו בהתאם לסעיף 155 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – חוק ההתייעלות הכלכלית).

1. להקים ועדת היגוי בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"ל משרד האוצר, מנכ"ל משרד הבריאות, מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה, מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה, מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר, מנכ"ל משרד הפנים, מנכ"ל משרד התרבות והספורט, מנכ"ל משרד האנרגיה, מנכ"ל משרד לפיתוח הפריפריה, הנגב וגליל, מנכ"לית מנהל התכנון, ראש עיריית אילת (משקיף) וראש מועצת חבל אילות (משקיף). הוועדה תקיים מעקב רצוף אחר יישום החלטת ממשלה זו ותפעל להסרת חסמים במידת הצורך.

1. הממשלה רושמת לפניה את ההמלצות המובאות בסיפה של החלטה זו, שעניינן צעדים משלימים לפיתוח העיר אילת וחבל אילות, אשר לא נכללו בהחלטה בשל הבאתה לאישור הממשלה בעת הזו, לאחר קבלת החוק להתפזרות הכנסת ה-21, ואשר, בכפוף להשלמת בחינה מקצועית ומשפטית, מוצע להביאן לאישורה של הממשלה ה-35 שתורכב לאחר הבחירות לכנסת ה-22. ההיקף הכספי המוערך לסעיפים אלו עומד על כ- 220 מיליון שקלים בפריסה על-פני ארבע שנים והוא ימומן, ככל שהממשלה ה-35 תקבל את ההמלצות, מתוך תקציבם של משרדי הממשלה השונים ולא כתקציב תוספתי.

1. למותר לציין כי הממשלה הבאה, לכשתקום, תוכל להביא החלטה חדשה המשנה את התכנית הרב שנתית בעניין זה, ככל שתחפוץ בכך וככל שיימצאו נסיבות המצדיקות זאת.

1. בהמשך להחלטת ממשלה מס' 4614 מיום 24 ביוני 2019 ובהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, הסכום התוספתי הכולל שיוקצה על-ידי משרד האוצר למימון החלטה זו לא יעלה על 84 מיליון ש"ח לשנה בשנים 2020-2022, וזאת לנוכח פעולה מאזנת שבוצעה בהחלטה האמורה.

1. לטובת מימון החלטה זו ובהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, המשרדים: התיירות, הכלכלה והתעשייה, התחבורה והבטיחות בדרכים והמשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל יקצו את

התקציבים המפורטים בהחלטה זו, לפי העניין, בשנים האמורות באותם סעיפים מתקציב הרכש שלהם לצורך מימון פעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף החוק האמור. המשרדים ואגף התקציבים במשרד האוצר רשאים להסכים ביניהם על הקצאה מתקציב שונה מהתקציב המפורט לעיל לשם ביצוע הפעולה המאזנת כאמור. האמור לעיל אינו מתייחס לתקציב התוספתי כאמור בסעיף 15 לעיל.

1. ראש הממשלה יביא את ההחלטה לדיון בממשלה בעוד 3 שנים על-מנת שיוצג לפניו אופן ביצועה של ההחלטה וההתקדמות בהשגת מטרותיה ועל-מנת שהממשלה תבחן את הצורך בשינוי ההחלטה או בביטולה, בהתאם לסעיף 154 לחוק ההתייעלות הכלכלית.

עדיפות לאומית

בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – החוק), בנושא אזורי עדיפות לאומית, החלטה זו נשענת על השיקולים הקבועים בסעיפים 151(ב)(2), 151(ב)(4) ו-151(ב)(5) לחוק, בעניין רמת השירותים באזור, מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מרכזי אוכלוסייה ומרכז הארץ והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים, כשלצדם שיקולים מקצועיים הנוגעים למאפייני הרשויות ולמטרות ההחלטה.

העיר אילת וחבל אילות הן הרשויות המקומיות הפריפריאליות ביותר במדינת ישראל, בהתאם למדד הפריפריאליות שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן – מדד הפריפריאליות), והן הרשויות היחידות המדורגות באשכול 1 של מדד הפריפריאליות, שהוא האשכול הנמוך ביותר.

מדד הפריפריאליות נערך כשקלול של שני מרכיבים: נגישות פוטנציאלית שמבטאת את קרבת היישוב לכל אחד מכלל היישובים, משוקלל בגודל האוכלוסייה שלהם, כאשר גודל האוכלוסייה מעיד על עוצמת האפשרויות, הפעילויות והנכסים ביישוב. מרכיב זה מהווה שני שלישים ממשקל המדד; קרבה לגבול מחוז תל אביב, שמבטאת את המבנה המונוצנטרי של מדינת ישראל, כאשר מחוז תל אביב מהווה את המרכז הכלכלי והעסקי של המדינה. מרכיב זה מהווה שליש ממשקל המדד.

מדד הפריפריאליות מדרג את כלל הרשויות המקומיות (255 במספר) באופן רציף וכן בחלוקה לעשרה אשכולות. החלוקה לאשכולות משקפת שונות מינימלית בין הרשויות בתוך האשכול ושונות מקסימלית בין האשכולות. ערכי המדד הרציף נעים בין 2.483- (אילת) לבין 4.708 (גבעתיים). כאמור, אילת וחבל אילות הן הרשויות היחידות באשכול 1. הפער בדירוג הרציף בין חבל

אילות (2.398-), המדורגת שניה לאחר אילת, לבין הרשות הבאה אחריה – ערבה תיכונה (1.76-) – המדורגת כבר באשכול 2 הוא הגבוה ביותר, בהפרש ניכר, מהפערים בדירוג הרציף בין רשויות עוקבות השייכות לאשכולות שונים. הפער הניכר בין דירוגן הרציף של הרשויות באשכול 1 לבין הרשויות הבאות אחריהן באשכול 2 מעיד על כך שרשויות אלו פריפריאליות יותר באופן מובהק מן הרשויות הבאות אחריהן בדירוג. בנוסף, הדבר משקף את בידודן מיתר הרשויות בארץ.

לפי פרסום הלמ"ס בעניין הדירוג הפריפריאלי של הרשויות המקומיות לשנת 2015, "מדד הפריפריאליות" מאפיין יישובים ורשויות מקומיות בישראל לפי מיקומם הגאוגרפי, ביחס לריכוזי אוכלוסייה ומרכזי פעילות כלכלית בארץ. אפיון זה מאפשר השוואה בין אזורים שונים לפי פוטנציאל הפיתוח שלהם. משערים כי אזורים בעלי נגישות גבוהה למרכזי פעילות כלכלית יהיו יצרניים ותחרותיים יותר, ולכן גם אטרקטיביים יותר למשקיעים ולמהגרים בהשוואה לאזורים מרוחקים ומבודדים".

הפריפריאליות באה לידי ביטוי ישיר גם במרחק העיר אילת וחבל אילות מהמטרופולין הקרוב אליהן, העיר באר-שבע. עפ"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, המטרופולין הוא אזור עירוני הכולל כמה ערים ויישובים והמהווה ישות עירונית אחת מבחינה תפקודית. מטרופולין היא ישות לתכנון עירוני ולקידום הפיתוח הכלכלי המקומי. בין היישובים במטרופולין מתקיימים קשרי גומלין רבים, המתבטאים בזרמי יוממות (נסיעות לעבודה וללימודים) ובנסיעות למטרות אחרות: קניות, בילויים, צריכת שירותים ותרבות. נוכח הגדרה זו, הריחוק של העיר אילת וחבל אילות מהמטרופולין מעצים את הקושי של תושביה במציאת פתרונות תעסוקה, צריכת שירותים, תרבות ופנאי. עפ"י נתוני גוגל מפות, מרחק הנסיעה מאילת לעיר באר שבע עומד על שעותיים ו-50 דקות, ומדובר במשך הזמן הארוך ביותר שיש בין יישוב בארץ למטרופולין הקרוב אליו ובפער ניכר (שעה ו-50 דקות ממגדל א-שמס לחיפה).

כפי שעולה מכל האמור, העיר אילת וחבל אילות מתאפיינות בנגישות נמוכה ביותר לשווקים, מקומות תעסוקה, השכלה, שירותי בריאות ולפעילויות פנאי. הנגישות אינה מתמצית רק במרחק פיסי, אלא גם ביכולת לגשר על המרחק, הן ברמה התשתיתית-אזורית והן ברמת הפרט ואמצעיו. מיקומן הפיזי המרוחק של העיר אילת והמועצה האזורית אילות ונגישותן הנמוכה למרכז הארץ ולמרכזי האוכלוסייה, משליכים במישרין על מגוון האפשרויות שעומדות לרשות תושבי האזור.

נתון זה, בדבר הנגישות המוגבלת של תושבי אילת וחבל אילות, ממוקדי תעסוקה מגוונים ממחיש את הצורך במציאת פתרונות תחבורתיים הולמים.

המרחק בין העיר אילת לתחנת הרכבת הקרובה ביותר (דימונה) הוא הגדול ביותר בארץ ועומד על כשעתיים ועשרים דקות נסיעה לפי נתוני גוגל מפות, ועל כן לא מדובר בפתרון ישים עבור תושבי העיר. על מנת לגשר על הפער התחבורתי יש לסייע לעיר אילת בהבאת פתרונות תחבורתיים איכותיים ובמחירים הוגנים שישמשו את תושביה.

מדו"ח שהוכן על ידי חברת הייעוץ PwC עבור משרד האוצר עולה כי נכון לשנת 2015, כ-90% מכוח העבודה בעיר אילת תלוי, במישרין או בעקיפין, בענף התיירות. שיעור המשרות המועסקות במישרין בענף התיירות מתוך סך השכירים בעיר אילת עומד על 26.5% והוא הגבוה ביותר בארץ, בפער גבוה מהמקום השני, טבריה (12% בלבד). נתונים אלה מעידים על היעדר גיוון תעסוקתי שנובע מריחוקה הפיסי של אילת ממרכז הארץ וממקורות תעסוקה שונים.

לצד זאת, העיר מתמודדת עם מחסור בתיירות זרה, כאשר שיעור התיירים הזרים שהגיעו לעיר אילת בשנת 2018 עמד על 11% מכלל התיירים בעיר, והוא מהווה את השיעור הנמוך ביותר בקרב הערים המתויירות ביותר בישראל. 18% מפדיון הענף בישראל מקורו בתיירות לאילת, אולם רובו מתיירות של ישראלים (הפדיון מתיירות זרה לאילת עומד על 7% מסך הפדיון בענף בישראל).

בחודש יולי 2015, רשות התעופה האזרחית העלתה חשש כי הירידה בתנועת הנוסעים בעקבות סגירת שדה התעופה שדה דב תעמוד על 30% (בתרחיש ריאלי). לבקשת רת"א, חברת רתם אסטרטגיה העריכה את השפעת סגירת שדה דב על התרומה הכלכלית, והעריכה כי על כל נוסע שיעדיף שלא לטוס לאילת, תהיה ירידה של 0.5 במספר המבקרים באילת, מתוך הנחה כי חלק מהנוסעים שיעדיפו לא לטוס לאילת, יגיע בתחבורה קרקעית. בשנת 2017, תנועת הנוסעים מאילת ואליה עמדה על כ-1.4 מיליון (כ-700 אלף נוסעים). לפי הערכות רת"א וחברת רתם אסטרטגיה, סגירת שדה דב תביא לירידה של כ-100 אלף במספר המבקרים בעיר.

ההחלטה כוללת שורה של צעדים לחיזוק תחום התיירות, שעליו מושתתת כלכלת העיר, ואשר לגביו גם התקבלו החלטות ממשלה קודמות שעניינן פיתוח ומיצוב העיר כעיר תיירות בהיבטים שונים. ההשקעה בתחום התיירות תעשה, בדגש על תשתיות התיירות הציבוריות לצד פעולות נוספות התומכות בו כגון פעולות להנגשת רצועת החוף. כמו כן ההחלטה כוללת פעולות לגיוון מקורות התעסוקה וליצירת מנועי צמיחה בתחומים נוספים, שנקבעו בהלימה עם המאפיינים הייחודיים ויתרונותיו של האזור, בדגש על תחום התעשיות מן החי, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית, ובהתבסס על שיקולים מקצועיים רלוונטיים.

הפריפריאליות של העיר אילת וחבל אילות מובילות במישרין גם לפערים בין לבין יתר אזורי הארץ ומשליכות על רמת השירותים בהן בתחומים שונים. פערים אלו באים לידי ביטוי באפשרויות התעסוקה ובתלות של האזור בענף התיירות, כפי שתואר לעיל, וכן בתחומים נוספים, שאחד המובהקים שבהם הוא תחום הבריאות.

באילת ישנו בית חולים ציבורי אחד, יוספטל, המשרת גם את תושבי חבל אילות. אולם חלק מהתשתיות הטיפוליות אינן קיימות בעיר כלל ובהעדרן המטופלים אינם מקבלים את הטיפול הראוי או שלחלופין נאלצים להתאשפז במוסדות מרוחקים.

אילת וחבל אילות ממוקמות במרחק של 240 ק"מ מהמרכז הרפואי הגדול הקרוב (ביה"ח סורוקה בבאר שבע), דבר המוביל לצורך בפתרונות ייחודיים על מנת לגשר על פערי המרחק. מנתונים שבידי משרד הבריאות עולה כי זמני ההמתנה לחלק ניכר ממקצועות הרפואה והבדיקות הרפואיות באילת ובחבל אילות ארוכים משמעותית מאלה שבמרכז הארץ. נוסף על האמור לעיל, לא קיים באילת מערך טיפולי בית והמערך הגריאטרי לוקה בחסר. כן קיימים פערים בשירותי הפסיכולוגיה, הרוקחות, ריפוי בעיסוק ושיקום.

נוסף לקשיים המתוארים לעיל, הנובעים מהמיקום והבידוד הגאוגרפי של אילת וחבל אילות, העיר אילת מבוססת כאמור במידה רבה על תיירות נכנסת ועל כן ישנה תנודתיות רבה יחסית בצריכת שירותי בריאות בעיר, הנעה בין כ- 60 אלף תיירים ביום באמצע שבוע בחורף, לכ- 140 אלף תיירים ביום, בסופי שבוע בקיץ, אשר גם הם עשויים להזדקק לשירותי רפואה דחופה המעמיסים על תשתיות הרפואה המוגבלות הקיימות בעיר.

עוד יצוין כי העיר אילת סובלת בשנים האחרונות ממאזן הגירה שלילי גבוה במיוחד (ממוצע שנתי של 1.08% לשנה). חבל אילות נהנית אמנם ממאזן הגירה חיובי, אך מאחר שמדובר ברשות מקומית שמספר תושביה נמוך (4,100 תושבים), המאזן מושפע בקלות מכל תנועה, ומשקף מספר מצומצם מאד של תושבים (עשרות תושבים נכנסים/יוצאים).

מעבר לכך, העיר אילת סובלת גם מתחלופה גבוהה של תושבים, קרי, שיעור גבוה של תושבים שנכנסים ויוצאים. במובן זה ממוקמת אילת במקום השני בארץ מבחינת תחלופת תושבים, כאשר בין השנים 2009-2016 שיעור הנכנסים הממוצע לאילת עמד על 5.6% ושיעור היוצאים על 6.3%. שיעור זה הוא במקום השני אחרי המועצה המקומית מצפה רמון שקיבלה מענה במסגרת החלטת ממשלה ייעודית מס' 3907 מיום 24 ביוני 2018. נתון זה מצביע על כך ששיעור ניכר של האוכלוסייה שוהה בעיר תקופה קצרה ואינו משתקע בה, ומאידך ממחיש את הפוטנציאל לשינוי.

העיר אילת היא המרכז העירוני של אזור הערבה, והיא כוללת מרכז תעסוקתי, כלכלי, תרבותי ורפואי. בהיותה כזו, משרתת העיר אילת גם את תושבי חבל אילות, וכל סיוע שניתן לעיר אילת בתחומים האמורים לעיל משפיעים גם על חבל אילות. החלטת הממשלה כוללת רכיבי סיוע הניתנים בחלקם הן לחבל אילות והן לעיר אילת, ובחלקם ניתנים לעיר אילת בלבד, בשים לב למאפייניה ומאפייני האזור ולהיותה המרכז העירוני המשרת את האזור כולו.

רכיבי הסיוע בהחלטה נקבעו בהלימה לשיקולים המנויים לעיל, וכוללים מענים נרחבים לצמצום הפערים בתחום הבריאות, כלים לסיוע בפיתוח של התיירות באזור, המהווה כאמור את העוגן הכלכלי והתעסוקתי המרכזי באזור, וכן כלים לפיתוח מקורות תעסוקה נוספים ופעולות בתחום התחבורה.

בצד נימוקים אלה יבואו להלן, בדברי ההסבר, נימוקים מקצועיים הנוגעים למאפייני הרשויות ולמטרות ההחלטה.

ההכרזה על העיר אילת וחבל אילות נעשית לטובת מימוש התוכנית המפורטת בהחלטה זו ולתקופות הנקובות בה ביחס לרכיבי התוכנית השונים.

נספח א' – המלצה לנוסח החלטה לממשלה ה-35

צעדים משלימים לפיתוח העיר אילת וחבל אילות

הצעה להחלטה

בהמשך לסעיף 13 להחלטת הממשלה מיום 4 באוגוסט 2019, בדבר תכנית פיתוח רב שנתית לפיתוח העיר אילת והמועצה האזורית חבל אילות (להלן – חבל אילות), להלן הצעדים המשלימים שלא נכללו בהחלטת הממשלה ושהיקפם הכספי עומד על כ-220 מיליון ש"ח, ושמוצע להביאם לאישור הממשלה ה-35:

מוניציפלי – לצורך שדרוג רמת השירותים לתושב וכן לחיזוק חוסנה הפיננסי של עיריית אילת, להקצות לעיריית אילת תקציב שנתי שוטף מוגדל לשנים 2020-2023 וכן לגבש תכנית המראה לפיתוח כלכלי וארגוני בעיריית אילת לשנים 2020-2022.

תחום התעשיות מן הים, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית – לטובת חיזוק פארק תעשיות מן הים, החקלאות הימית והביוטכנולוגיה הימית שהוקם על פי החלטת הממשלה מיום 4 באוגוסט 2019, לפעול להגדלת השקעות ההון בתעשייה שעוסקת בייצור מוצרים שמקורם בחומרי גלם מהים או מהמדבר.

תחבורה – לטובת הקלה על עומסי התנועה בפנים העיר אילת, לגבש הסדרי תנועה מתאימים תוך מתן העדפה לשימוש בתחבורה ציבורית בעיר ולתנועת הולכי רגל ורוכבי אופניים.

תרבות, ספורט ופנאי – לטובת הרחבת ההיצע התרבותי באילת ולטובת קידומה של אילת כעיר ספורט בין-לאומית, להשקיע בתחום התרבות, הספורט והפנאי לרבות פיתוח מתחמי תרבות וספורט והשקעה בפעילויות שונות לכלל האוכלוסייה בעיר אילת ובחבל אילות.

קיימות – לאור מאפייניה הייחודיים של אילת וחבל אילות בהיבט האנרגטי, לבצע פרויקטים בתחום ההתייעלות האנרגטית ולהמשיך לפתח את תחום העצמאות האנרגטית.

הגנת הסביבה – לפעול להקמת מתקני אצירה ומתקני מיון וטיפול בפסולת מעורבת ופסולת חקלאית.

פיתוח כלכלי – לקדם פרויקטים שיוצרים שיתופי פעולה אזוריים בין העיר אילת וחבל אילות לבין המדינות השכנות, ירדן ומצרים.

ביטחון פנים – לטובת חיזוק ביטחון הפנים ותחושת הביטחון האישי, לפעול להקמת תחנת כיבוי אש חדשה.